

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 37/2026 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen puheterapian hintakatosta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Marko Asellin /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 37/2026 vp:

Mihin laskelmiin ja vaikutusarvioihin puheterapian hintakaton taso perustuu, ja miten siinä on huomioitu inflaation, muuttuneiden matkakorvauskäytäntöjen sekä yrittäjien kustannusrakenteen vaikutukset,

miten hallitus varmistaa, ettei hintakatto johda palveluiden laadun heikkenemiseen, terapeuttien työkuorman kohtuuttomaan kasvuun tai alan vetovoiman heikentymiseen ja

miten kilpailutuksessa turvataan todellinen kilpailu ja kokeneiden, vaativaan kuntoutukseen erikoistuneiden terapeuttien osaamisen huomioiminen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kansaneläkelaitos järjestää ja korvaa kuntoutusta Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005, kuntoutuslaki) mukaisesti. Järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluu myös kuntoutuslain 9 ja 10 §:n mukainen vaativa lääkinällinen kuntoutus. Kuntoutuslain 53 §:n mukaan Kansaneläkelaitos järjestää laissa tarkoitetut kuntoutuspalvelut joko tuottamalla itse tai hankkimalla ne muilta palveluntuottajilta. Hankkiessaan palveluita muilta palveluntuottajilta Kansaneläkelaitos noudattaa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2017, hankintalaki) mukaisia menettelyitä.

Kansaneläkelaitos on käynnistänyt vaativan lääkinällisen kuntoutuksen terapioiden kilpailutuksen seuraavaa hankintakautta koskien. Vaativana lääkinällisenä kuntoutuksena järjestettäviin terapioihin kuuluu myös puheterapia. Kansaneläkelaitos on hankintailmoituksessa ja muussa viestinnässä tiedottanut, että tässä puheterapian hankinnassa kokeillaan hintakattoa. Kansaneläkelaitoksesta saatujen tietojen mukaan puheterapian hintakaton kokeilun taustalla on tarve hillitä terapioiden kustannusten kasvua ja varmistaa palvelujen kohtuullinen hinnoittelu. Myös Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) on tuonut esille puheterapian korkeat kustannukset verrattuna esimerkiksi fysioterapian kustannuksiin. KKV tukee hintakaton kokeilua puheterapiassa.

Puheterapia on vaativan lääkinällisen kuntoutuksen suurin terapiamuoto sekä asiakasmäärissä että kustannuksissa. Vuonna 2024 Kansaneläkelaitos järjesti puheterapiaa 17 465 asiakkaalle, mikä on noin 36 % kaikista vaativan lääkinällisen kuntoutuksen terapioiden asiakkaista. Kansaneläkelaitos korvasi puheterapian kustannuksia vuonna 2024 noin 97 miljoonaa euroa. Kaikkiaan vaativan lääkinällisen kuntoutuksen terapioiden kustannuksia korvattiin noin 281 miljoonaa euroa. Puheterapian hinnat ovat viime vuosina vaihdelleet huomattavasti. Vuonna 2024 korkeimmillaan 45 minuutin terapiakäynnin hinta oli 208 euroa ja alimmillaan 90 euroa. Hinnat ovat nousseet korkeiksi erityisesti alueilla, joilla palveluntarjoajia on vähän.

Hintakaton tasoa määriteltäessä Kansaneläkelaitos on huomioinut palveluntuottajille suunnatun avoimen markkinavuoropuhelun tuloksia. Vuoropuheluun saatiin noin 100 vastausta. Lisäksi Kansaneläkelaitos on hyödyntänyt terapioiden hintatietoja, omia kustannuslaskelmiaan sekä puheterapiayritysten julkisia kannattavuustietoja. Kansaneläkelaitos vastaa kilpailutuksen ja hankinnan toteuttamisesta ja arvioi tässä kokeilussa saatuja tuloksia.

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 1 §:n mukaan Kansaneläkelaitos on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsevat valtuutetut. Kansaneläkelaitos vastaa kuntoutuslain mukaisten etuuksien toimeenpanosta ja palvelujen hankkimisesta. Myös vaativan lääkinällisen kuntoutuksen kilpailutusta koskevat asiat kuuluvat Kansaneläkelaitoksen toimeenpanovallan piiriin.

Helsingissä 9.3.2026

Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen